

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

FİLOLOGİYA FAKÜLTƏSİ

5716.01 – “Azərbaycan ədəbiyyatı” ixtisası

fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktorluq imtahanı

P R O Q R A M I

**Bakı Dövlət Universitetinin
Filologiya Fakültəsi Elmi
Şurasının 14 fevral 2023-cü il
tarixli 06 sayılı protokolu ilə
təsdiqlənmişdir.**

Bakı - 2023

Tərtib edən:

Sənan İbrahimov

Vaqif Sultanlı

Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin dövrləşdirilməsi və inkişaf mərhələləri.

Qədim dövr Azərbaycan ədəbiyyatı. Ümumtürk əfsanələri. "Avesta", Zərdüşť və Azərbaycan. Astiaq və Tomris əfsanələri.

"Kitabi-Dədə Qorqud" dastanı. Eposun yaranma dövrü.

"Kitabi-Dədə Qorqud" boylarının başlıca motivləri. "Kitabi-Dədə Qorqud" yazılı ədəbiyyat abidəsi kimi.

Eposun "Oğuznamə"lər sırasında mövqeyi.

"Kitabi-Dədə Qorqud"un Azərbaycanda nəşri, təbliği və tədqiqi məsələsi.

VII-IX əsrlərdə ərəbcə yazan şairlər "Azərbaycan sivilizasiyası"nın nümayəndələri kimi. Musa Şəhəvat, İsmayıl ibn Yasər, Əbül-Abbəs əl-Əmə və b. ərəb dilində yazan azərbaycanlı şairlərin poeziyasında milli məzmun və bəşəri ideyalar.

Xətib Təbrizinin dövrü, həyatı və yaradıcılığı. Şərhləri.

Yusif Tahir oğlu Xoylunun ədəbi-tənqidi fikirləri. "Həməsə"nin şərhində Xətib Təbrizi ilə müqayisədə üst-üstə baxışları və fərqli cəhətlər.

X-XII əsr Azərbaycan təsəvvüf ədəbiyyatı.

Baba Kuhi Bakuvinin təsəvvüfi ideyaları.

Eynəlgüzzat Miyanəçinin həyatı, yaradıcılığı və təsəvvüf baxışları.

Şihabəddin Sürhəvvərdinin işraqiyyə ideyaları.

Qətran Təbrizinin həyatı və yaradıcılığı.

Məhsəti Gəncəvinin həyatı və yaradıcılığı. Rübailərdə ictimai-fəlsəfi motivlər, gözəllik və məhəbbətin tərənnümü.

Xaqani Şirvaninin həyatı və yaradıcılığı. "Töhvətül-İrəqeyn", "Mədain Xərabələri", "Meratüs-səfa" əsərləri.

Nizami Gəncəvinin dövrü və həyatı. Lirikası. "Xəmsə"si.

"Sirlər xəzinəsi": mövzu və ideya-məzmun xüsusiyyətləri.

“Xosrov və Şirin” poeması. Əsərdə Xosrov, Şirin və Fərhad surətləri. Poemanın bədii xüsusiyyətləri.

“Leyli və Məcnun” poeması: əsərin ideya-məzmunu və bədii surətləri.

“Yedii gözəl” poeması. Əsərin özəl bədii kompozisiyası və ideya-məzmun xüsusiyyətləri.

“İsgəndərnamə” poeması şairin yaradıcılığının bədii yekunu kimi.

Nizami irsinin nəşri, təbliği, təbliği və tədqiqi tarixinə bir baxış. XIII-XIV əsrlərdə Azərbaycan ədəbiyyatı.

Zülfüqar Şirvani. Həyatı və yaradıcılığı.

Mahmud Şəbüstərinin həyatı və yaradıcılığı.

İzəddin Həsənoğlu anadilli Azərbaycan poeziyasının ilk yaradıcılarından biri kimi. Şairin Azərbaycan dilində qəzəlləri.

“Dastani-Əhməd Hərmai”nin ideya-məzmunu və bədii forma xüsusiyyətləri.

“Yusif və Züleyxa” mövzunu işləyən Azərbaycan şairləri: Əli Suli Fəqih, Mustafa Zərir və s.

Marağalı Əhvədinin həyatı və yaradıcılığı. “Fərhadnamə” poeması. Əsərdə Fərhad surəti və onun təhlili.

Əssar Təbrizinin həyat və yaradıcılığı. “Mehr və Müştəri” poeması. Əsərin ideya-bədii təhlili.

Qazi Bühranəddinin dövrü və həyatı. Lirikası. Yaradıcılığında tuyuq janrının yeri

Nəsimi şair və filosof kimi.

İmadəddin Nəsimi. Dövrü və həyatı. Şairin poeziyasında hürufi ideyaları. Əsərlərində ilahi və dünyəvi eşq. Vəhdəti-vücut fəlsəfəsi konsepsiyasının şeirlərində ifadəsi.

XV əsrdə Azərbaycan ədəbiyyatı.

XV əsrdə Azərbaycan ərazisində Ağqoyunlu və Qaraqoyunlu dövlətlərinin yaranması.

Şirvanşahlar dövlətinin yenidən dirçəlməsi.

Şah Qasım Ənvarın həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. Fəlsəfi görüşləri.

Mirzə Cahanşah Həqiqinin həyatı və yaradıcılığı.
 Osmanlı dövlətinin sarayı ilə bağlı olan Azərbaycan şairləri:
 Hamidi, Süruri, Kişvəri, Həbib, Xəlil, Bəsiri.
 XVI əsr Azərbaycan ədəbiyyatı.
 Səfəvi dövlətinin yaranması və inkişafı..
 Həqirinin həyatı və yaradıcılığı. “Leyli və Məcnun” poeması.
 Əsərin bədii xüsusiyyətləri.
 Şah İsmayıl Xətai. Lirikası. “Dəhnamə” və “Nəsihətnamə”
 poemaları.
 Məhəmməd Füzuli. Dövrü, mühiti və həyatı. Lirikası.
 Azərbaycan, fars və ərəb dillərində divanları. Allegorik
 poemaları: “Bəngü badə”, “Həfti cam”, “Söhbətül-əsmar”.
 “Ənisül-qəlb” poemasında Füzulinin fəlsəfi baxışlarının poetik
 ifadəsi “Leyli və Məcnun” poeması. Əsərin bədii quruluşu,
 ideya və mövzu qaynaqları.
 Füzulinin bədii nəsr. Məktubları. Onlarda cəmiyyətin
 problemlərinin cəsarətlə əks etdirilməsi.
 “Rindü Zahid” əsərində dövrün ictimai ziddiyyətlərinin təsviri.
 Sufi ideyalarının əks etdirilməsi.
 “Hədiqətüs-süeda” əsərində peyğəmbərlərin və imamların
 taleyinin inikası. Əsərdə böyük şairin qitələrinin – şeir
 nümunələrinin yeri və rolu.
 “Mətləül-etiqa” Füzulinin fəlsəfi əsəri kimi.
 “Hədisi-ərbəin” əsərinin mövzu və ideya qaynaqları.
 Azərbaycan ədəbiyyatında Füzuli ədəbi məktəbi. Füzuli
 irsinin Azərbaycanda nəşri, təbliği və tədqiqi.
 Məhəmməd Əmaninin həyatı və yaradıcılığı. Şairin mənzum
 hekayələrin personajları. Əsərlərinin bədii dili.
 Fədainin həyatı və yaradıcılığı. “Bəxtiyarnamə” poemasının
 ideya-bədii xüsusiyyətləri.
 XVII-XVIII əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı.
 XVII əsrdə aşiq poeziyasının ədəbiyyatda geniş yer tutması.
 Tufarqanlı Abbas, Sarı Aşiq, Xəstə Qasım kimi böyük söz və
 saz ustalarının həyat və yaradıcılıqlarına bir baxış.

“Şah İsmayıl”, “Aşıq Qərib”, “Əsli və Kərəm”, “Qurbani”, “Abbas və Gülgəz” kimi məhəbbət dastanları və onların yazılı ədəbiyyatla əlaqəsi.

Məsihinin həyat və yaradıcılığı. “Vərqa və Gülşə” poeması. Əsərin tarixi gerçəkliklərlə səsleşən cəhətləri və bədii xüsusiyyətləri.

Saib Təbrizinin həyat və yaradıcılığı. Şairin lirikası. Əsərlərində fəlsəfi-lirik xüsusiyyətlər. Azərbaycan dilində yazdığı şeirləri. Şairin sənətkarlığı – hind üslubu

Qövsü Təbrizinin həyat və yaradıcılığı. Füzuli ədəbi məktəbinin davamçısı kimi. Şeir və sənət, bədii söz haqqında fikirləri.

XVIII əsr Azərbaycan ədəbi mühiti.

Məhcur Şirvaninin həyat və yaradıcılığı. “Qisseyi-Şirzad” poeması və folklor motivləri. Poemada Nadir şah rejiminə dair işarələr.

Nişat Şirvani. Şairin bədii irsi. Poeziyasında ictimai motivlər. “Əhvadi-Şirvan” poemasında tarixi hadisələrin təsviri.

Ağa Məsih Şirvaninin həyatı və yaradıcılığı. Lirik şeirləri və tarixi mənzumələri.

Molla Vəli Vidadinin həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. M.P.Vaqif yaradıcılığına münasibəti, onunla dostluğu və deyişmələri. “Müsibətnamə” poeması.

Molla Pənah Vaqif. Həyatı və yaradıcılığı. Realizmi. Qoşmaları. Əsərlərində gözəlliyin tərfi və tərənnümü. Poetik dili və üslubu. Vaqif irsinin tarixi əhəmiyyəti. Vaqif irsinin tədqiqi tarixi.

Möhsün Nəsrinin həyatı və yaradıcılığı. “Tutınamə” əsəri. Onun mövzu və ideya mənbələri.

Məhəmmədin “Şəhriyar” dastanı. Məzmun və ideya xüsusiyyətləri. Əsərdə qadın və kişi surətləri.

XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı.

Heyran xanım Dünbülünün həyat və yaradıcılığı. Lirikası

Seyid Əbülqasim Nəbatinin həyat və yaradıcılığı. Lirikasının mövzu və ideya məzmun qaynaqları. Şairin poeziyasında klassik irs və şifahi xalq ədəbiyyatı ənənləri.

Abbasqulu ağa Bakıxanovun həyat və yaradıcılığı. Şairin bədii əsərləri: Lirikası. “Mişkətül-ənvər”, “Miratül-camal”, mənzum hekayələri. “Kitabi Əsgəriyyə” hekayəsi.

“Tatar nəğməsi”, “Fatma tar çalır”, “Bismillah”, “Şəklin göstərir”, “Tiflis” kimi lirik şeirin müxtəlif janrında yazılmış əsərləri.

Təmsilləri: “Qurd və ilbiz”, “Tülkü və qoyun”, “Yersiz iftixar”. i.A.Krılodan tərcümələri.

Elmi əsərləri: “Qanuni-Qüdsi”, “Əsrarül-mələkut”, “Tənzibül-əxlaq”, “Nəsayeh”, “Gülüstani-İrəm”, “Ümumi coğafiya”, “Kəşfül-qərayib” əsərləri.

A.Bakıxanov ilk Azərbaycan maarifçilərindən biri kimi.

Mirzə Şəfi Vazehin həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. Şeirlərində qadın azadlığı məsələsi. “Məktubun intizarında” adlı lirik poeması. “Divani-hikmət” məclisi. A.Bakıxanov, M.F.Axundov və Mirzə Şəfi. F.Bodenştedt və Mirzə Şəfi irsi.

Mirzə Şəfi maarifçi kimi.

İsmayıl bəy Qutqaşının həyatı və yaradıcılığı. “Rəşid bəy və Səadət xanım”, yaxud “Şərq hekayəsi”. “Səfərnəmə”. Ədəbi irsinin Azərbaycan maarifçi ədəbiyyatında yeri.

Qasım bəy Zakirin həyatı və yaradıcılığı. Şairin klassik şeir və folklor ənənlərindən istifadəsi. Lirik şeirlərində Füzuli və Vəqif üslubu. Qəzəlləri, müxəmməsləri, müstəzadları, qoşamları, təcisləri, gəraylıları və s. Satirik əsərləri. Satira hədəfləri. Mənzum məktubları və təmsilləri. Zakir şeirlərinin dili, sənətkarlıq xüsusiyyətləri.

Mirzə Fətəli Axundovun həyatı, ictimai-siyasi fəaliyyəti və yaradıcılığı. Lirikası. A.S.Puşkinin ölümü münasibətilə yazdığı qəsidəsi. Satirik şeirləri.

M.F.Axundovun dramaturgiyası: “Hekayəti-Molla İbrahimxəlil kimyagər”, “Hekayəti-vəzir-xani-Lənkəran”, “Hekayəti-xırs-

quldurbasan”, “Hekayəti-müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah”, “Sərgüzəşti-mərdi xəsis” (“Hacı Qara”) və “Mürafə vəkillərinin hekayəti” komediyaları. Bu əsərlərin hər birinin mövzu, ideya-məzmun və bədii sənətkarlıq baxımından təhlili və dəyərləndirilməsi.

“Aldanmış kəvakib” povestinin məzmunu, ideyası və bədii surətlər aləmi. Povestdə maarifçilik ideyaları. Əsərdə yazıçının tarixdən istifadə üsulu və bunun özəlliyi.

“Kəmalüddövlə məktubları” fəlsəfi traktatı. Əsərdə Şərq despotizminə və dini-xurafata münasibət.

M.F.Axundov Azərbaycan ədəbiyyatında ilk professional ədəbi tənqidçi kimi. Nizami, Füzuli, Vaqif, Zakir və s. şairlər, həmçinin roman, poeziya, nəsr haqqında fikirlər.

M.F.Axundovun davamçıları və irsinin tədqiqi məsələsi.

XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında “Səyahətnamə” yazan müəlliflər: Zeynalabdin Marağayi və Əbdürrəhim Talıbov Təbrizi.

Seyid Əzim Şirvaninin həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. Füzuli ədəbi məktəbinin davamçısı kimi. Təmsilləri və mənzum hekayələri. Onların didaktik-tərbiyəvi məzmunu və əhəmiyyəti. Satirik əsərlərinin tənqid hədəfləri. Beytüs-Səfa məclisi. Məktubları. “Rəbiül-ətfal” kitabı. Təzkirəsi.

Xurşid Banu Natəvanın həyatı və poetik irsi. Füzuli ənənəsini davam etdirən şair kimi. Yaradıcılığında kədər, məhəbbət və təbiət mövzuları.

Xalxalının həyatı və yaradıcılığı. “Sələbiyyə” poeması. Əsərin mövzu, ideya və məzmunu. Satirik şeirləri.

Mirzə Mehdi Şükuhinin həyatı və ideya-poetik irsi. Satiralarında tənqid hədəfləri. Təmsillərinin əsas personajları. Poemalarının ideya-məzmun və sənətkarlıq xüsusiyyətləri.

Nəcəf bəy Vəzirovun həyatı və yaradıcılığı. M.F.Axundovun ədəbi məktəbinin layiqli davamçısı kimi. “Əti sənin, sümüyü mənim”, “Ev tərbiyəsinin bir şəkli”, “Daldan atılan daş topuğa dəyər”, “Sonrakı peşimançılıq fayda verməz”, “Adı var, özü

yox”, “Yağışdan çıxdıqq yağmura düşdük”, “Vay şələküm-mələküm”, “Pul düşkünü Hacı Fərəc”, “Ağa Kərim xan Ərdəbili”, “Dələduz”, “Pəhləvani zəmanə”, “Keçmişdə qaçaqlar” komediyaları, onların mövzu və ideya-məzmuunlarına görə təhlili.

“Müsibəti Fəxrəddin” Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində faciə janrının ilk nümunəsi kimi.

N.Vəzirovun son dram əsəri: “Təzə əsrin ibtidası”

N.Vəzirovun dram əsərlərində maarifçilik baxışları.

Publisistikası.

N.Vəzirovun Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində mövqeyi.

Milli dirçəliş dövrü və XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. XX əsrin ilk iki onilliyində mətbuat və ədəbiyyat. “Molla Nəsrəddin” ədəbi məktəbi. Realist ədəbiyyat.

Cəlil Məmmədquluzadənin həyatı və jurnalistik fəaliyyəti. Bədii nəsr: “Danabaş kəndinin əhvalatları” povesti. Əsərin ideya-bədii təhlili. “Usta Zeynal”, “Poçt qutusu”, “İranda hürriyyət”, “Xanın təsbehi” və s. hekayələri. “Bəlkə də qayıtdılar” hekayələr toplusu.

Dramaturgiyası: ilk dramı “Çay dəstgahı”, “Ölülər” trğıkomediyası. “Kamança”, “Anamın kitabı”, “Dəli yığıncağı” pyesləri. Bu pyeslərin hər birinin ideya-bədii təhlili və dəyərləndirilməsi. Ədibin publisistikası. “Azərbaycan” məqaləsi. Mirzə Ələkbər Sabirin həyatı və yaradıcılığı. Şairin satiralarının mövzu və ideya-məzmun baxımından əhatəliliyi. Sabir əsərlərinin təsir dairəsinin genişliyi. “Hophopnamə”. Şairin poetik irsinin nəşri, təbliği və tədqiqi.

Nəriman Nərimanovun həyatı və yaradıcılığı. İctimai-siyasi fəaliyyəti. Bədii nəsr. “Pir”, “Bir kəndin sərgüzəşti” hekayələri. “Bahadır və Sona” romanı.

Dramaturgiyası: “Nadanlıq”, “Nadir şah”, “Şamdan bəy” pyesləri.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyatı və yaradıcılığı. Bədii nəsr. “Ayın şahidliyi”, “Ata və oğul”, “Şeyx Şaban”, “Mirzə

Səfər” və s. hekayələri. “Marallarım” silsiləsi. “Xortadın cəhənnəm məktubları”. “Odabaşının hekayəsi”. “Mozalan bəyin səyahətnaməsi”nin ifşaedici gücü.

Ə.Haqqverdiyevin dramaturgiyası. “Dağılan tifaq” faciəsi. “Bəxtsiz cavan” faciəsində köhnəliklə yeniliyin qarşılaşdırılması. “Pəri cadu” pyesinin ideya-bədii xüsusiyyətləri. “Ağa Məhəmməd şah Qacar” əsəri tarixi mövzuda yazılmış yaxşı bir əsər kimi. Bu pyesdə konfliktin kəskinliyi və xarakterlərin canlılığı.

Əli Nəzmi, Əliqulu Qəmküsar, Mirzə Əli Möcüz və Bayraməli Abbaszadənin satiraları. Bu satiralarda Sabir ruhunun təsiri və təcəssümü.

XX əsrin ilk iki onilliyində realist-maarifpərvər ədəbiyyat. Süleyman Sani Axundovun həyatı və yaradıcılığı. “Tamahkar” pyesinin mövzusu və ideya məzmunu. Kiçik pyesləri. “Laçın yuvası”, “Eşq və intiqam” pyesləri. Hekayələri. “Qorxulu nağıllar” silsiləsinin didaktik ruhu. Bu silsilədə şifahi xalq ədəbiyyatı motivlərindən istifadə üsulunun özəllikləri.

Üzeyir Hacıbəylinin həyatı və publisistikası.

Dramaturgiyası: “Ər və arvad”, “O olmasın bu olsun”, “Arşın mal alan” komediyalarında bədii gülüş.

Abdulla Şaiqin, Rəşid bəy Əfəndiyevin didaktik ruhlu əsərləri. İbrahim bəy Musabəyovun həyatı və yaradıcılığı. “Neft və milyonlar səltənəti” povesti. “Cəhəlt fədailəri” və “Gözəllərin vəfası” əsərləri.

XX əsr Azərbaycan romantizmi. Məhəmməd Hədinin həyatı və yaradıcılığı. Hadi və füyuzatçılar. “Əlvahi intibah”, yaxud “İnsanların tarixi faciələri” poeması. Hadi poeziyasında vətənpərvərlik.

Abbas Səhətin həyatı və yaradıcılığı. Şairin poeziyasında maarif və məktəb, vətənpərvərlik mövzuları. “Şair, şeir pərisi və şəhərli”, “Əhmədin qeyrəti” poemaları. “Sınıq saz” və “Məğrib günəşləri” kitablar.

Abdulla bəy Divanbəyoğlunun həyatı və yaradıcılığı. “Duman” və “İlan” hekayələri. “Can yangısı”, “Əbdül və Şəhzadə” əsərləri.

XX əsrin ilk iki onilliyində tənqid və ədəbiyyatşünaslıq.

Firidun bəy Köçərlinin həyat və yaradıcılığı. Tənqidçilik fəaliyyəti. Ədəbi-estetik görüşləri. “Azərbaycan türklərinin ədəbiyyatı” (“Azərbaycan ədəbiyyatı materialları”) kitabı.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə ədəbiyyat (1918-1920). Şeir Məhəmməd Hadinin bu dövrdə yazdığı “Şühədayi-hürriyyətimizin ərвахinə ithaf”, “Əsgərlərimizə, könüllülərimizə”, “Məfkureyi-aliyəmizə” şeirləri.

Əhməd Cavadın həyatı və yaradıcılığı.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövrünə qədər yaradıcılığının birinci mərhələsi üçün səciyyəvi olan kədərli ifadə edən əsərləri. “Bismillah” şeiri. Azərbaycan bayrağını tərənnüm etməsi. Sovet dövründə yazdığı əsərlərində simvolikadan istifadə etməsi. “Göygöl”, “Kür”, “Səsli qız” əsərləri.

C.Cabbarlının “Sevdiyim”, “Sevimli ölkəm”, “Azərbaycan bayrağına” adlı şeirləri

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövründə nəsr. C.Məmmədquluzadənin “Nigarançılıq”, “Konsulun arvadı”, “Xanın təsbehi”, “Qəssab”, “Rus qızı”, “Zırrama” adlı hekayələri.

Seyid Hüseynin “İsmailiyyə”, C.Cabbarlının “Şamaxı yoluna qədər” adlı hekayələri.

Abdulla Şaiqin “Əsrimizin qəhrəmanları” romanı.

Dramaturgiya. Hüseyn Cavidin “İblis” faciəsi. C.Məmmədquluzadənin “Kamança”, “Anamın kitabı” pyesləri. Bu əsərlərin mövzu və ideya-məzmun xüsusiyyətlərinə görə təhlili.

C.Cabbarlının “Bakı müharibəsi”, M.B.Məmmədşadənin “Bakı uğrunda müharibə” pyeslərində dövrün ictimai-tarixi hadisələrin təsviri.

C.Cabbarlının “Aydın” melodramında tənqidi pafos, ifşaçı qəhərmən obrazı – Aydın.

Siyasi-ictimai ziddiyyətlər, münaqişələr və repressiyalar dövründə ədəbiyyat (1920-1940).

Şeir. Hacı Kərim Sanlının həyatı və yaradıcılığı. Şairin “Aran köçü”, “Namus davası”, “Zülmün sonu”, “Novruz və Gülarə”, “Turqut qaçaqları” adlı poemaları

Nəsr. Seyid Hüseyn (1887-1937). Həyatı və yaradıcılığı. Hekayələri. “Yeni həyat yollarında” (1928) və “İki həyat arasında” (1934) kitablarına toplanmış hekayələri. Ədəbi tənqidi fəaliyyəti.

Dramaturgiya. S.S.Axundovun, C.Məmmədquluzadənin, Ə.Haqverdiyevin, M.S.Ordubadinin, H.Cavidin, C.Cabbarlının, S.Vurğunun, S.Rüstəmin, Y.V.Çəmənzəminlinin, M.İbrahimovun, S.Rəhmanın 1920-1940-cı illərdə müasir və tarixi mövzularda yazdıqları dram əsərləri. Bunların mövzu, problematika baxımından qruplaşdırılması və dəyərləndirilməsi.

Hüseyn Cavidin (1882-1941) həyat və yaradıcılığı. Poeziyası. “Hərb və fəlakət”, “Mənim tanrım” və s. şeirləri. “Azər” poetik dastanı. Dramaturgiyası. “Ana”, “Maral”, “Şeyx Sənan”, “Şeyda” pyesləri. “İblis” faciəsində müharibə və insan probleminin qoyuluşu və bədii dramatik planda həlli. İblis obrazı. “Uçurum” pyesi. Əsərdə milli-mənəvi kökdən uzaqlaşmağın faciəsi. “Afət” pyesində insanları həyatın dibinə sürükləyən və nəhayətdə çökdürən amillərin bədii tədqiqat süzgəcindən keçirilməsi. “Peyğəmbər”, “Topal Teymur”, “Siyavuş”, “Xəyyam” pyesləri. Bu əsərlərdə tarix vasitəsilə müasirliyi əks etdirmə cəhdlərinin uğurla nəticələnməsi. Həmin pyeslərdə tarix və müasirlik probleminin parlaq bədii həlli.

H.Cavidin Azərbaycan ədəbiyyatında mövqeyi. Azərbaycan Cavidşünaslığı müasir mərhələdə.

Yusif Vəzir Cəmənzməlinli (1884-1943). Həyatı və yaradıcılığı. Hekayə ustası kimi. “Cənnətin qəbzı”, “Toy”, “Osman Dövlətşin”, “Bir qaçqının dəftərindən”, “Sidi”, “Mırzə Əbaqülvahab” və s. hekayələri. “Bir cavanın dəftəri”, “Studentlər” əsərləri. “Qızlar bulağı” ilk Azərbaycan tarixi-fəlsəfi roman nümunəsi kimi. “İki od arasında” romanında tarixlə müasirliyin, sənədliliklə bədiiiliyin dialektik əlaqə və vəhdəti. Əsərdə tarixi şəxsiyyətlərin bədii surətlərinin canlılığı. Vaqif, Vidadi, İbrahim xan, Ağa Məhəmməd şah Qacar surətləri.

Cəfər Cabbarlı (1899-1934). Həyatı və yaradıcılığı. Poeziyası. “Bahar”, “Qürub çağı bir yetim”, “Ölkəm”, “Ana”, “Məhkum Şərqə” və s. lirik şeirləri. Satirik şeirləri. “Qız qalası” poeması. Hekayələri: “Aslan və Fərhəd”, “Mənsur və Sitarə”, “Altun heykəl”. 1920-1930-cu illərdə yazdığı hekayələr: “Müfəttiş”, “Çocuq”, “Dilərə”, “Gülzar”, “Dilbər”, “Gülər”, “Papaq”, “Firuzə”. İlk pyesləri: “Vəfalı Səriyyə...”, “Solğun çiçəklər”. Birinci dünya müharibəsi ilə əlaqədar hadisələrdən istifadə ilə yazdığı pyeslər: “Ədirnə fəthi”, “Trablis müharibəsi, yaxud Ulduz”. Tarixi mövzuda yazdığı ilk pyesi – “Nəsrəddin şah”. “Aydın”, “Oqtay Eloğlu” pyeslərinin ideya-məzmun və problematika baxımından bir-birini tamamlaması. “Od gəlini” yeni tipli tarixi pyes kimi. “Sevil”, “1905-ci ildə”, “Almas”, “Yaşar”, “Dönüş” pyesləri.

C.Cabbarlının ədəbi-tənqidi görüşləri.

M.S.Ordubadı (1872-1950). Həyatı və fəaliyyəti. Poeziyası. İlk şeir kitabları: “Qəflət”, “Vətən və hürriyyət”. Publisistik kitabları: “Qanlı sənələr”, “Nisvani-islam”. Romanları: “İki cocuğun Avropaya səyahəti”, “Bədbəxt milyonçu”. Romanlarında inqilab mövzusu. “Dumanlı Təbriz” romanında Səttərxan və Bağırخان obrazları. “Qılınc və Qələm” romanında tarixi həqiqətlərin bədii inikası. Nizami Gəncəvi surəti. Pyesləri: “Dinçilər”, “Maral”, “Dumalı Təbriz” və s.

Səməd Vurğun (1906-1956). Həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. Şeirlərində vətənpərvərlik hisslərinin parlaq poetik ifadəsi. "Azərbaycan" şeiri. Məhəbbət və təbiət lirikası. İctimai-siyasi və fəlsəfi lirikası: "Avropa xatirələri", "Həyat fəlsəfəsi", "Dörd söz", "Ürək", "Düşüncələr" və s. Poemaları: "Komsomol poeması", "Üsyan". Beynəlxalq mövzularda yazdığı "Ölüm kürsüsü", "Zəncinin arzuları" poemaları. "Muğan", "Bakının dastanı" adlı əsərləri. "Aygün" poemasında məhəbbət, ailə, məişət mövzularının ictimai mənə və məzmunla əlaqələndirilməsi. "Aygün" və ədəbi tənqid. Əfsanəvi və tarixi poemaları. "Aslan qayası", "Ayın əfsanəsi" əsərləri.

S.Vurğunun dramaturgiyası. "Vaqif" tarixi materialdan istifadə ilə yaradılmış xalq qəhərmənliq dramıdır (Mehdi Hüseyn). Pyesdə tarixi şəxsiyyətlərin bədii surətlərinin canlandırılması. "Fərhad və Şirin", "Xanlar", "İnsan" pyesləri.

S.Vurğunun ədəbi-tənqidi görüşləri. Vurğunşünaslıq müasir mərhələdə.

Mikayıl Müşfiqin həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. Poemaları.

Süleyman Rəhimovun həyatı və yaradıcılığı. Hekayələri. Povestləri. Romanları.

Süleyman Rüstəmin həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. Poemaları. Dramaturgiyası.

İkinci Dünya müharibəsi dövründə Azərbaycan ədəbiyyatı. Şeir. Nəsr. Dramaturgiya. Publisistika.

Ə.Ələkbərzadənin həyatı və yaradıcılığı.

Məmməd Rahimin həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. Poemaları.

Ənvər Məmmədخانlının həyatı və yaradıcılığı. Hekayələri. "Babək" romanı. Dramaturgiyası.

Müharibədən sonrakı dövrdə ədəbiyyat (1946-1990). Poeziya.

Nəsr. Dramaturgiya. Tənqid və ədəbiyyatşünaslıq.

Mehdi Hüseyninin həyatı və yaradıcılığı. Bədii nəsr. "Yeraltı çaylar dənizə axır" romanı. Dramaturgiyası: "Nizami", "Cavanşir", "Şeyx Şamil", "Alov".

Mir Cəlal. Həyatı və yaradıcılığı. Hekayə yaradıcılığı. Bədii nəsr. Lirik hekayələri. Satirik və yumoristik hekayələri. Roman və povestləri. "Dirilən adam", "Bir gəncin manifesti" romanlarının ideya-bədii təhlili. "Yolumuz hayanadır?" romanında qaldırılan problemlər. Böyük satirik Mirzə Ələkbər Sabirin surəti.

Mir Cəlalin ədəbi-tənqidi və elmi-nəzəri yaradıcılığı. Füzuli irsinin və XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının tədqiqatçısı kimi. "Füzuli sənətkarlığı", "Azərbaycanda ədəbi məktəblər", "Klassiklər və müasirlər", "XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı", "Ədəbiyyatşünaslığın əsasları" kitabları.

Publisistikası: "Bir ay və bir gün". Ədəbi-tənqidi yaradıcılığı. Mirzə İbrahimovun həyatı və yaradıcılığı. Bədii nəsr: "Cənub hekayələri", "Gələcək gün", "Böyük dayaq", "Pərvanə" romanları. Dramaturgiyası: "Həyat", "Məhəbbət..." komediyaları.

Tənqid və ədəbiyyatşünaslıq sahəsində fəaliyyəti: "Böyük demokrat", "Azərbaycan dili" kitabları. Klassik və müasir ədəbiyyata dair məqalə və məruzələri.

Sabit Rəhman. Həyatı və yaradıcılığı. Bədii nəsr. Dramaturgiyası. "Toy", "Əliqulu evlənir" və s.

Rəsul Rza. Həyatı və yaradıcılığı. Litikası. Poemaları. "Qızılgül olmayaydı".

İlyas Əfəndiyev. Həyatı və yaradıcılığı. Hekayələri. Povest və romanları. "Söyüdlü arx", "Körpüsalanlar", "Sarköynəklə Valehin nağılı", "Üçatılan", "Geriye baxma, qoca".

Dramları: "Bahar suları", "Atayevlər ailəsi", "Sən həmişə mənimləsən", "Unuda bilmirəm"... tarixi pyesləri : "Xurşidbanu Natəvan", "Xiyabani" və s.

Balaş Azəroğlu. Həyatı və yaradıcılığı.

Tənqid və ədəbiyyatşünaslıq.

M.Arif həyatı və yaradıcılığı. "Cəfər Cəbbarlığının yaradıcılıq yolu", "Səməd Vurğunun dramaturgiyası" monoqrafiyaları.

Milli özünəqayıdış dövründə ədəbiyyat (1960-1990). Şeir. Nəsr. Dramaturgiya. Publisistika. Tənqid və ədəbiyyatşünaslıq.

Bəxtiyar Vahabzadə. Həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. Poemaları: “Gülüstan”, “Muğam”. Dramaturgiyası: “Fəryad” və s. yaradıcılığında azadlıq, istiqlal və vətənpərvərlik mövzu və motivlərinin parlaq bədii ifadəsi.

İsmayıl Şıxlının həyatı və yaradıcılığı. Hekayələri. Romanları. “Dəli Kür”, “Ölən dünyam”. Elmi-pedaqoji fəaliyyəti.

İsa Muğanna. Həyatı və yaradıcılığı. Hekayələri. “Faciə” (“Telegram”) povestində təbiət, insan və mənəviyyat problemi. Müharibə povestləri: “Saz”, “Tütək səsi”, “Quru budaq”, “Kollu Koxa” və digər povestlərində müharibədən sonrakı dövrün və insanların həyatının təsviri. “Məşhər” müasir Azərbaycan ədəbiyyatında tarixi-fəlsəfi roman nümunəsi kimi. “İdeal”, “Ölüm dirim”, “Qəbiristan”, “Cəhənnəm” romanları.

İsa Muğanna yaradıcılığı və ədəbi tənqid.

Nəbi Xəzri. Həyatı və yaradıcılığı. Şairin lirikası, poemaları və dramaturgiyası.

Hüseyn Arif. Həyatı və yaradıcılığı. Şairin lirikası və poemaları.

Tənqid və ədəbiyyatşünaslıq.

Məmməd Cəfər. “Hüseyn Cavid”, “Azərbaycan ədəbiyyatında romantizm” monoqrafiyaları. Ədəbi-tənqidi məqalələri, məruzələri.

Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatı.

Poeziya. M.Şəhriyar. həyatı və yaradıcılığı. Lirikası. “Azərbaycan”, “Türkün dili”. Şeirləri. Poemaları. “Heydərbabaya salam” və “Səhəndiyyə” əsərləri.

Bulud Qaraçorlu Səhənd. Həyatı və yaradıcılığı. “Sazımın sözü” kitabı.

Səməd Behrənginin həyatı və yaradıcılığı. Hekayələri. “Balaca qara balıq” əsərində azadlıq ideyasının bədii inikası.

Qulamhüseyn Sayedinin həyatı və yaradıcılığı. Bədii nəsr nümunələrində bədii şərtilik və psixologiyanın dərinliyi. Yaradıcılıq üslubunda sirli, sehrlı, fantastik və ya magik realizmin üstünlük təşkil etməsi.

Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatı. Poeziya. Nəsr. Dramaturgiya. Tənqid və ədəbiyyatşünaslıq.

Əlibəy Hüseynzadə. Həyatı və yaradıcılığı.

Əhməd Ağaoğlu. Həyatı və yaradıcılığı.

Məhəmməd Əmin Rəsulzadə. Həyatı və yaradıcılığı.

Almas İldırım. Həyatı və yaradıcılığı.

Əhməd Cəfəroğlu. Həyatı və yaradıcılığı.

Müstəqillik dövründə ədəbiyyat (1991-2011).

Poeziya. Qabil, Xəlil Rza Ulutürk, Məmməd Araz.

Nəsr. Sabir Əhmədli. Yusif Səmədoğlu. Anar, Elçin, Afaq Məsud.

Tənqid və ədəbiyyatşünaslıq. Yaşar Qarayev.

ƏDƏBİYYAT:

1. Abasov A. Əbədiyyətə qovuşan sənətkar. Bakı, 1986.
2. Abasova S. İsi Məlikzadənin yaradıcılığı. Bakı, 2001.
3. Abdullayev C. Vurğunun sənət dünyası. Bakı, 1986.
4. Abdullazadə. Novatorluq və üslub. Bakı, 1976.
5. Axundov M.F. Əsərləri. Bakı, 2003.
6. Axundov Y. Roman və tarix. Bakı, 1985.
7. Araslı H. Azərbaycan ədəbiyyatı: tarixi və problemləri. Bakı, 1998.
8. Araslı H. Nizaminin poetikası. Bakı, 2004.
9. Araslı. N. Arif Ərdəbili və onun "Fərhadnamə" poeması. Bakı, 1979.
10. Araslı. H. böyük Azərbaycan şairi Füzuli. Bakı, 1958.
11. Azərbaycan ədəbi məsələləri. Bakı, 1964.

12. Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi poetikası. Birinci kitab. Bakı, 1984-1989; II kitab, Bakı, 2004.
13. Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi. C.1, 2, 3. Bakı, 2004.
14. Azəroğlu B. Saib Təbrizinin sənət dünyası. Bakı, 1981.
15. Babazadə B. Ədəbiyyatşünaslığın metodoloji məsələləri. Bakı, 2001.
16. Beqdeli Q. Şərq ədəbiyyatında “Xosrov və Şirin” mövzusu. Bakı, 1970.
17. Bülluri H. M.Şəhriyar. Bakı, 1984.
18. Cəbbarlı N. Mühacirət və klassik ədəbi irs. Bakı, 2003.
19. Cahani Q. Azərbaycan ədəbiyyatında Nizami ənənələri. Bakı, 1979.
20. Cavad Heyət. Azərbaycan ədəbiyyatına bir baxış. Bakı, 1993.
21. Cəfərov M. Seçilmiş əsərləri. 2 cildə. C. 1, 2. Bakı, 1968-1974.
22. Cəfərov M. Sənət yollarında. Bakı, 1975.
23. Cəfərov N. Azərbaycanşünaslıq məsələləri. Bakı, 2003.
24. Cəfərov N. Qədim türk ədəbiyyatı. Bakı, 2004.
25. Cümşüdoğlu N. Füzulinin sənət və mərifət dünyası. Bakı, 1997.
26. Doğan M.Nur. Füzulinin poetikası. İstanbul, 1997.
27. Ədəbiyyatda tarix və müasirlik. Bakı, 1997.
28. Əfəndiyev A. Müdriklik səlahiyyəti. Bakı, 1974.
29. Əhmədov T. N.Nərimanovun dramaturgiyası. Bakı, 1971.
30. Əkrəm Cəfər. Ərüzün nəzəri əsasları və Azərbaycan əruzü. Bakı, 1977.
31. Əliqızı A. Güney Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 1998.
32. Əlimirzəyev X. Nizami Gəncəvinin insan konsepsiyası. Bakı, 2001.
33. Əlimirzəyev X. Problemlər və xarakterlər dramaturgiyası. Bakı, 1979
34. Əlioğlu M. Hüseyn Cavidin romantizmi. Bakı, 1975.
35. Əliyev Sabir. Füzuli poetikası. Bakı, 1986.

36. Əliyeva İ. Bəxtiyar Vahabzadənin lirikası. Bakı, 1982.
37. Göyalp Z. Türkçülüyn əsasları. Bakı, 1991.
38. Göyüşov N. Təsəvvüf anlamı və dərvişlik rəmzləri. Bakı, 2001.
39. Hacıyev D. Azərbaycan ədəbiyyatında tarixi dram. Bakı, 1983.
40. Hüseyn Baykara. Azərbaycan istiqlal tarixi. Bakı, 1992.
41. Hüseyn Mehdi. Əsərləri, 10 cildə. C. 9, 10. Bakı, 1979.
42. Hüseynli T. Azərbaycan Demokratik Respublikasının ağır illəri haqqında roman. Bakı, 2002.
43. Hüseynli T. Hüsən Cavid və Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatşünaslığı. Bakı, 2004.
44. Hüseynoğlu G. Müşfiqin yaradıcılıq yolu. Bakı, 1987.
45. Hüseynoğlu T. Ədəbiyyatla yaşayırəm. Bakı, 1993.
46. Hüseynoğlu T. Söz – tarixin yuvası. Bakı, 2000.
47. Hüseynov A. Sənət meyarı. Bakı, 1986.
48. Hüseynov F. Adi əhvalatlarda böyük həqiqətlər. Bakı, 1977.
49. Hüseynov F. Satirik gülüşün qüdrəti. Bakı, 1982.
50. Hüseynov R. Məhsəti necə varsa... Bakı, 1989.
51. Xəlilov Q. "Vaqif" dramı və tarixi dram məsələsi. Bakı, 1964.
52. Xəlilov Q. Tənqidçilik çətin peşədir. Bakı, 1986.
53. Xəlilov P. Nəsrimizin üföqləri. Bakı, 1987.
54. Xəndan Cəfər. Uğur yolu. Bakı, 1987.
55. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri. Bakı, 1985.
56. XIX-XX əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2002.
57. İbrahiimov S., Məmmədov E. Divan ədəbiyyatının poetikası. Bakı, 2019.
58. İbrahimov M. Əsərləri, 10 cildə. C. 9, 10. Bakı, 1982-1983.
59. İbrahimov S. Azərbaycan ədəbiyyatı ümumşərq kontekstində. Bakı, 2006.

60. İbrahimov S. Əsədi Tusi və Fəxrəddin Gürgani. Bakı, 2002.
61. İbrahimov S. Farsdilli poeziyada "Azərbaycan səbki" və onun ideya-mövzu aspektləri, Bakı, 2003.
62. İbrahimov S. Klassik Azərbaycan poeziyasında ideya və mövzu qaynaqları və onların tipologiyası (XII əsrədək). Bakı, 1999.
63. İbrahimov S. Klassik ədəbiyyatda vəhdəti-vücut. Bakı, 2007.
64. İsmayılov Y. Mir Cəlalın yaradıcılığı. Bakı, 1975.
65. Kəndli-Herisçi Q. Xaqani Ş. Bakı, 1988.
66. Kərimli T. Görünməyən Füzuli. Bakı, 2001.
67. Köçərli F. Azərbaycan ədəbiyyatı, 2 cildə. C.1 və 2. Bakı, 1978, 1981.
68. Köprülüzadə F. Azərbaycan ədəbiyyatı, 2 cildə. C. 1 və 2. Bakı, 1978, 1981.
69. Qarayev Y. Əsərləri, 5 cildə. Bakı, 2015.
70. Qasimov H. Müasir Azərbaycan romanı. Bakı, 1994.
71. Qasimova A. Quran qissələri XIV-XVI əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatının ideya-bədii qaynaqları.
72. Qasimzadə F. XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2019
73. Quliyev T. Əruz və qafiyəşünaslıq tarixi. Bakı, 1998.
74. Quliyev V. Ağaoğlular. Bakı, 1997.
75. Quliyeva M. Klassik Şərq poetikası. Bakı, 1991.
76. Quluzadə M. Füzulinin lirikası. Bakı, 1961.
77. M.Arif. Seçilmiş əsərləri, 3 cildə. Cild 1,2, 3. Bakı, 1967
78. Mahmudov M. Ərəb dilində yazan azərbaycanlı şair və ədiblər. Bakı,1983.
79. Mahmudov M. Xətib Təbrizi. Bakı, 1972.
80. Məmməd T. XX əsr Azərbaycan dramaturgiyasının poetikası. Bakı, 1999.
81. Məmmədli M. Saib Təbrizi və farsdilli poeziyada hind üslubu. Bakı, 1994.

82. Məmmədli T. Daneşməndani Azərbaycan. Bakı, 1987
83. Məmmədov A. Nəsrin poetikası. Bakı, 1990.
84. Məmmədov X. "Əkinçi"dən "Molla Nəsrəddin"ə qədər. Bakı, 1987.
85. Məmmədov K. Y.V.Çəmənzəminli. Bakı, 1987.
86. Məmmədov M. Azəri dramaturgiyasının estetik prinsipləri. Bakı, 1968.
87. Məmmədov Z. Şihabəddin Sührəvərdi. Bakı, 1991.
88. Məmmədov.K. XX əsr Azərbaycan gülüşü. Bakı. 1989.
89. Məmmədşadə M.B. Milli Azərbaycan hərəkəti. Bakı, 1992.
90. Mir Cəlal, F.Hüseynov. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 2018
91. Mir Cəlal. Azərbaycanda ədəbi məktəblər. Bakı, 2004.
92. Mir Cəlal. Füzuli sənətkarlığı. Bakı, 2018
93. Mir Cəlal. Klassiklər və müasirlər. Bakı, 1973.
94. Mirəhmədov Ə. Azərbaycan Molla Nəsrəddini. Bakı, 1980.
95. Mirzəyev A. Ə.Cami, Ə.Nəvai və M.Füzuli yaradıcılığında "40 hədis". Bakı, 1997.
96. Muğanna S. İsa Muğannanın sənət möcüzəsi. Bakı, 2001.
97. Mümtaz S. Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları. Bakı, 1986.
98. Mütəllibov T. Ə.Haqqverdiyevin poetikası. Bakı, 1988.
99. Nağıyev C. Qədim Şərq ədəbiyyatı tarixi. Bakı, 2004.
100. Nəbiyev B. Böyük vətən müharibəsi və Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 1977.
101. Nəbiyev B. Roman və müasir qəhrəman, Bakı, 1987.
102. Nizami Gəncəvi – 850 (məqalələr toplusu). Bakı, 1992.
103. Nizami və Şərq ədəbiyyatı (məqalələr toplusu). Bakı, 1998
104. Osmanlı V. Azərbaycan romantikləri. Bakı, 1985.
105. Rəhimov S. Yazıçı və həyat. Bakı, 1961.
106. Rəsul Rza. Mənim fikrimcə. Bakı, 1967.
107. Rəsulşadə M.Ə. Azərbaycan Siyavuşu. Bakı,1991
108. Rəsulşadə M.Ə. Azərbaycan şairi Nizami. Bakı, 1991.

109. Rəsulzadə M.Ə. Çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı 1991.
110. Rəsulzadə M.Ə. Milli təsanüd. Ankara, 1984.
111. Rüstəmov A. Azərbaycan epik şeirinin inkişaf yolları. Bakı, 1975.
112. Rüstəmov A. Nizami və onun poeziya sələfləri. Bakı, 1999.
113. Sasani Çingiz. "Leyli və Məcnun" poeması. Bakı, 1985.
114. Seyidov M. Qövsü Təbrizi. Bakı, 1966.
115. Seyidov Y. Mehdi Hüseynin yaradıcılığı. Bakı, 1971.
116. Səfərli Ə. XVII-XVIII əsrlər Azərbaycan epik şeiri. Bakı, 1978.
117. Səfərli Ə. Və Yusifli X. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, 1998.
118. Səfərli Ə.Məsihi. Bakı, 1992.
119. Səfiyev A. Azərbaycan dramaturgiyası müasir mərhələdə. Bakı, 1998.
120. Sultanlı Ə. Azərbaycan dramaturgiyasının inkişaf tarixindən. Bakı, 1964.
121. Sultanlı V. Ağır yolun yolçusu. Bakı, 1996.
122. Sultanlı V. Azadlığın üfüqləri. Bakı, 1997.
123. Sultanlı V. Azərbaycan mühacirət ədəbiyyatı. Bakı, 1998.
124. Sultanlı V. Ədəbi-nəzəri illüstrasiyalar. Bakı, 2000.
125. Sultanlı V. M.Ə.Rəsulzadənin ədəbi dünyası. Bakı, 1993.
126. Sultanlı V. Ömrün nicat sahili. Bakı, 2004.
127. Şəmsizadə N. Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı. Bakı, 1997.
128. Şərifzadə B. Avesta, Zərdüşt, Azərbaycan. Bakı, 1996.
129. Tahirli A. Azərbaycan mühacirət mətbuatı. 2 hissə. Bakı, I hissə, 2002; II hissə 2003.
130. Talıbzadə K. Azərbaycan ədəbi tənqidinin tarixi. Bakı, 1984.

131. Talıbzadə K. Seçilmiş əsərləri. 2 cildə. C. 1, 2. Bakı, 198
132. Vahabzadə. Sənətkar və zaman. Bakı, 1976.
133. Vəliyev İ. Ədəbiyyatda insan konsepsiyası. Bakı, 1999.
134. Vəzirova F. Ədəbi qeydlər, tədqiqlər. Bakı, 1985.
135. Vəzirova T. M.S.Ordubadi. Bakı, 1970.
136. Vurğun Səməd. Əsərləri. 6 cildə. C. 5 və 6. Bakı 1972.
137. Yusifov X. Şərqdə intibah və Nizami. Bakı, 1982.
138. Zamanov A. Sabir və müasirləri. Bakı, 1973.
139. Zeynallı A. Keçilməmiş yollarla. Bakı, 1970.
140. Zeynallı Hənəfi. Seçilmiş əsərləri. Bakı, 1983.